

---

# ANTİK DERGİSİ

---

Sayı/Issue: 2

Temmuz/July 2026

---

## 1974 KIBRIS BARIŞ HAREKATINDA MİLLİYET GAZETESİ<sup>1</sup>

Anıl CABI<sup>2</sup>

### Öz

Bu çalışma, Kıbrıs modern tarihinin en önemli dönüm noktalarından biri olan 1974 Kıbrıs Barış Harekâtının Türk basınındaki söylemsel yansımalarını, dönemin ana akım Türk basınının amiral gemisi kabul edilen *Milliyet Gazetesi*'nin birinci sayfa manşetleri, haber dili ve görsel söylemi üzerinden incelemektedir. Çalışma kapsamında; 15 Temmuz Yunan askeri darbesinden başlayarak, birinci çıkarma, Cenevre Konferansı'ndaki diplomatik müzakereler ve ikinci harekât süreci (15 Temmuz – 18 Ağustos 1974) kronolojik olarak mercek altına alınmıştır. İç siyasette ideolojik kutuplaşmaların ve hükümet krizlerinin yaşandığı bir dönemde, dış politika krizinin kamuoyunda bir “Milli Mutabakat” zemininde nasıl inşa edildiği ve konsolide edildiği söylem analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Niteliksel bir metodoloji izleyen bu araştırmada, *Milliyet Gazetesi*'nin kriz anlarında hamasi bir dilden ziyade diplomatik gerçeklik, uluslararası hukuk ve hukuki meşruiyet dengesini nasıl kurduğu, yürütülen toplumsal bağış kampanyalarıyla cephe gerisindeki motivasyonu nasıl somutlaştırdığı, sahadaki askeri sembolleri nasıl eklemlediği birincil arşiv belgeleri üzerinden ortaya konmuştur. Çalışma, 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı sürecinde Milliyet gazetesinin söylem stratejilerini sistematik biçimde ortaya koyarak Türk basın tarihi ve siyasal iletişim literatürüne katkı sunmaktadır.

---

<sup>1</sup> Cabi, A. (2026). 1974 Kıbrıs Barış Harekâtında Milliyet Gazetesi. *ANTİK*, 2, sf. 145-160.

<sup>2</sup> Anıl CABI, Ankara Üniversitesi, Dil – Tarih ve Coğrafya Fakültesi, Tarih Bölümü, [anilcabi0955@gmail.com](mailto:anilcabi0955@gmail.com)

**Anahtar Kelimeler:** Kıbrıs Barış Harekâtı, Basın Tarihi, Siyasi Propaganda, Söylem Analizi, Türk Basını (1974).

## Abstract

This study examines the discursive reflections of the 1974 Cyprus Peace Operation—one of the most significant turning points in modern Cypriot history—through the front-page headlines, reporting language, and visual discourse of *Milliyet Newspaper*, which was considered the flagship of the mainstream Turkish press at the time. Within the scope of this research, the chronological period spanning from the Greek military coup on July 15 to the first intervention, the diplomatic negotiations at the Geneva Conference, and the second military phase (July 15 – August 18, 1974) is meticulously scrutinized. Utilizing the method of discourse analysis, the paper analyzes how a foreign policy crisis was constructed and consolidated on the axis of a "National Consensus" during a period marked by intense domestic ideological polarization and government crises. Adopting a qualitative methodology, this study demonstrates through primary archival documents how *Milliyet Newspaper* balanced military determination with diplomatic reality, international law, and legal legitimacy, rather than resorting to purely epic rhetoric. Furthermore, it reveals how the newspaper materialized home-front motivation through societal aid campaigns and articulated on-field military symbols. By systematically revealing the discursive strategies of *Milliyet Newspaper* during the 1974 Cyprus Peace Operation, this study contributes to the literature on Turkish press history and political communication.

**Keywords:** Cyprus Peace Operation, History of the Press, Political Propaganda, Discourse Analysis, Turkish Press (1974).

## Giriş

Kıbrıs Adası, Akdeniz'in kalbindeki stratejik konumunun ötesinde, Türk milletinin tarihsel hafızasında, anavatanın güvenliğinde ve yavru vatanın varoluş mücadelesinde hiçbir zaman kopmayacak bir kader bağının adıdır. 15 Temmuz 1974 tarihinde Yunan askeri cuntası tarafından desteklenen EOKA<sup>3</sup> terör örgütü liderlerinden Nikos Sampson önderliğinde

---

<sup>3</sup> EOKA (Ethniki Organosis Kypriou Agoniston): "Kıbrıslı Savaşçıların Milli Örgütü" anlamına gelen EOKA, 1 Nisan 1955 tarihinde Yunan ordusunda görev yapmış eski bir subay olan Georgios Grivas liderliğinde kurulan Kıbrıslı Rum yer altı örgütüdür. Temel amacı adadaki İngiliz sömürge yönetimine son vermek ve Enosis'i (adanın Yunanistan'a bağlanmasını) silah zoruyla gerçekleştirmektir. Eylemlerine öncelikle İngiliz bürokrat ve askerlerine yönelik suikastlarla başlayan örgüt, kısa sürede adadaki Türk köylerini, Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT) mensuplarını ve Enosis fikrine karşı çıkan sol eğilimli Rumları hedef alan kanlı terör eylemlerine yönelmiştir.

gerçekleştirilen darbe, Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios'u devirerek adayı bütünüyle Yunanistan'a ilhak etmeyi öngören Enosis<sup>4</sup> ülküsünü fiilen hayata geçirmeyi amaçlamıştır. Bu kanlı hamle, adadaki Türk varlığını açık bir tasfiye ve soykırım tehdidiyle karşı karşıya bırakmıştır. Tarihsel ve uluslararası antlaşmalardan doğan garantörlük hakkını ve en önemlisi Kıbrıs Türklerinin can güvenliğini koruma misyonunu sarsılmaz bir iradeyle sahiplenen Türkiye Cumhuriyeti, diplomasinin tüm yollarını tükettikten sonra 20 Temmuz 1974 sabahı şafak vaktiyle birlikte adaya askeri bir müdahalede bulunma kararı almıştır. Bu tarihi adım, sadece Akdeniz sularında ve Kıbrıs semalarında askeri bir destanın başlangıcı olmuş ve aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin iç siyasetinde, kitle iletişim araçlarında ve toplumun her tabakasında eşine az rastlanır bir milli birlik, beraberlik ve uyanış ruhu yaratmıştır. İç siyasette sağ-sol çatışmalarının ve keskin ideolojik kutuplaşmaların zirvede olduğu bir dönemde, CHP-MSP koalisyon hükümetinin liderleri Bülent Ecevit ve Necmettin Erbakan'ın sergilediği devlet ciddiyeti ve kararlılık, cephe gerisindeki halkı ve ulusal basını tek bir çelik yumruk halinde birleştirmeyi başarmıştır.

Kitle iletişim araçlarının, özellikle dış politika krizleri ve askeri müdahaleler gibi dönemlerde kamuoyunu harekete geçirme, ulusal kimliği pekiştirme ve devletin haklı tezlerini propaganda etme gücü tarihsel bir gerçektir. Bu çalışmada, o dönemde Anadolu insanının ve devlet aklının en önemli haber edinme ve entelektüel duruş kaynağı olan Milliyet Gazetesi'nin birinci sayfa manşetleri, haber dili ve görsel sunumu üzerinden Kıbrıs Barış Harekâtının toplumsal hafızadaki izleri ve basının siyasal iletişim stratejileri incelenmektedir. Milliyet, dönemin diğer ana akım yayın organlarından farklı olarak, hamasi ve körü körüne bir savaş diline teslim olmamıştır. Gazete, askeri ve diplomatik kararlılık ile uluslararası hukuk ve insani meşruiyet arasında sarsılmaz bir denge kurmayı başarmıştır. Gazetenin genel yayın yönetmeni ve başyazarı Abdi İpekçi'nin kalemi, Türk devletinin haklı davasını dünyaya anlatan milli bir kalkana dönüşürken; gazetenin yürüttüğü ulusal bağış kampanyaları, ordu-millet

---

1960 Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra da tasfiye edilmeyen örgüt, Akritas Planı doğrultusunda adayı Türklerden temizlemeyi amaçlayan kanlı saldırıların (Kanlı Noel vb.) baş faili olmuştur.

<sup>4</sup> ENOSİS: Kelime anlamı Yunanca "birleşme" olan Enosis, Kıbrıs özelinde adanın bütünüyle Yunanistan'a bağlanmasını hedefleyen megalı idea kökenli siyasi ve ideolojik bir ülküdür. 19. Yüzyılın ortalarından itibaren Kıbrıs Rumları arasında yaygınlaşan bu akım, özellikle adadaki İngiliz sömürge yönetimi döneminde kilise öncülüğünde kurumsallaşmıştır. 1950'lerde Başpiskopos Makarios'un liderliğinde siyasi bir program haline gelen Enosis, Kıbrıs Türk toplumunu adada azınlık statüsüne düşürmeyi ve nihayetinde tasfiye etmeyi öngördüğü için adadaki iki toplumlu yapının çatışma zeminini oluşturan temel dinamik olmuştur.

bütünleşmesini ve cephe gerisindeki toplumsal kenetlenmeyi somut bir eyleme dökerek milli coşkunun en güçlü taşıyıcısı olmuştur.

Bu çalışma, dönemin ruhunu, basının stratejik dilini ve kriz yönetimini tarihsel bir akış içinde üç ana döneme ayırarak ele almaktadır. İlk olarak; Yunan darbesiyle yükselen tansiyondan Türk askerinin adaya ayak bastığı ana kadar geçen süreci kapsayan Diplomatik Gerginlik ve İlk Çıkarma (15 - 22 Temmuz 1974) safhası, basının askeri müdahalenin hukuki ve ahlaki zeminini nasıl ilmek ilmek ördüğünü gösterecektir. İkinci olarak; silahların sustuğu ancak masa başında çetin bir sinir harbinin yürütüldüğü Ateşkes ve Cenevre Görüşmeleri (23 Temmuz - 13 Ağustos 1974) dönemi, Milliyet'in sayfalarında diplomatik oyalamaların nasıl deşifre edildiğini ve halkın hafızasında sarsılmaz bir lider imajına dönüşen **“Karaoğlan”** miti ile sahadaki sembollerin nasıl birleştiğini ortaya koyacaktır. Son olarak; diplomasinin iflasıyla meşhur **“Ayşe Tatile Çıksın”** parolasının devreye girdiği İkinci Harekât ve Kesin Sonuç (14 - 18 Ağustos 1974) safhası, adanın bugünkü sınırlarını çizen **“Atilla Hattı”**nın ilanını ve zaferin basındaki yankılarını anbean gözler önüne serecektir. Bu araştırma, nitelikli ve entelektüel bir yayının perspektifinden, hem Mehmetçik ve Mücahit'in sahadaki tarih yazımını hem de anavatanın yavru vatana uzanan o sarsılmaz elinin cephe gerisindeki toplumsal yansımalarını analiz etmeyi amaçlamaktadır.

### **Diplomatik Gerginlik ve İlk Çıkarma (15 - 22 Temmuz 1974)**

15 Temmuz günü EOKA lideri Sampson'un Yunan cuntası destekli bir darbe yaparak Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios'u koltuktan indirdiğini ve yerine kendisinin geçtiğinden bahsetmiştik. Kıbrıs Adası'nın Yunanistan kontrolüne geçmesi karşısında sessiz kalmayan Türk hükümeti ise bazı hareket planlarına girişmiştir. İşte bu ortamda Türk ulusal basını da yükselen tansiyonu adım adım halka aktarmıştır. Darbenin hemen ardından 16 Temmuz tarihli gazetelerde adanın durumu ve Türk hükümetinin bu durum karşısındaki tutumu manşetlere taşınmıştır.

16 Temmuz Tarihli Milliyet Gazetesi, Manşetinde **“Yunan Subaylarının Yönetimindeki Ulusal Muhafız Gücü, Beklenen Komployu Yaptı.”**, **“Kıbrıs'ta Darbe Oldu. Makarios'un Akıbeti Meçhul.”** başlığı ile darbe haberini okurlarına bildirmiştir. Makarios veya benzeri bir sesin radyo yoluyla halkı sokağa davet ettiğini açıklayan gazete ayrıca devrik cumhurbaşkanı yerine Sampson'un koltuğa oturduğunu da belirtmiştir. Türk yetkililerin yorumlarının yanı sıra diğer ülke yetkililerinin de yorumlarını aktaran gazete; darbenin yarattığı krizi uluslararası

boyutuyla ele almış ve Türkiye'nin garantörlük hakkından doğan meşru müdahalesinin psikolojik zeminini hazırlamıştır. <sup>5</sup>

Darbe şokunun üzerinden geçen 24 saatin ardından, 17 Temmuz 1974 tarihli Milliyet Gazetesi krizin diplomatik, askeri ve küresel boyutlarını son derece zengin bir içerikle tek bir sayfada toplamıştır. Gazete, iç siyasetteki kararlılığı ve devlet mekanizmasının işleyişini **“TBMM Yarın Toplanıyor”** Ve **“Ankara Müdahale Gereği Üzerinde Duruyor”** şeklindeki devasa manşetiyle okuyucularına duyururken, hamasi bir savaş çılgılığı atmak yerine müdahalenin gerekçesi olarak **“Kıbrıs'ın bağımsızlığının korunması”** ilkesini ve İngiltere'ye yapılan ortak iş birliği teklifini ön plana çıkarmıştır. Gazetenin ilk sayfası Başbakan Bülent Ecevit'in siyasi parti liderleriyle yaptığı 3 saatlik zirvenin fotoğrafıyla desteklenmiş, haberin yanında Akdeniz'deki küresel güç dengesini gösteren **“Amerikan ve Rus Deniz Kuvvetleri Kıbrıs'ta”** başlığına yer verilmiştir. Washington'da Kissinger'ın **“Anayasal düzen değiştirilemez”** çıkışı, Moskova'nın **“Yunan müdahalesinden vazgeçmeli”** uyarısı ve Londra'nın darbe hükümetini tanımayarak Yunan subayların çekilmesini istemesi gibi uluslararası tepkiler ayrı sütunlarda titizlikle analiz edilmiştir. Sayfanın sol sütununda yer alan **“Müdahaleden Önce Ültimat”** bölümünde Türkiye'nin, 1960 Garanti Antlaşması'ndan doğan meşru haklarının hukuki altyapısı kamuoyuna rasyonel bir dille izah edilmiş ve diğer bir yandan da adadan gizlice kaçtığı bilinen Makarios'un Birleşmiş Milletler'e gidişi, Atina'nın **“İç işlerine karışmadık”** şeklindeki savunması ve adada sıkıyönetim ilan eden yeni lider Sampson'un baskıları aktararak Türkiye'nin olası askeri hamlesinin haklılığı ve cuntanın uluslararası alandaki yalnızlığı net bir dille ortaya konmuştur. <sup>6</sup>

Ankara'daki müdahale kararlılığının ardından ittifak ve diplomasi trafiğinin uluslararası boyuta taşındığı sonraki gün, 18 Temmuz 1974 tarihli Milliyet Gazetesi'nin manşetlerine tamamen Londra'daki diplomatik temaslar yön vermiştir. İngiltere'nin ortak hareket teklifini kabul etmesi üzerine Başbakan Bülent Ecevit'in Londra'ya ani gidişini manşet üstünden duyuran gazete, Orhan Tokatlı ve Kasım Yargıcı'nın yerinden bildirdiği haberle **“Ecevit, Wilson'dan Ortak Müdahale İstedi”** devasa manşetiyle çıkmıştır. Haberin detaylarında, Ecevit'in İngiltere Başbakanı Harold Wilson'a Yunan subaylarının adadan çıkarılmasını, aksi takdirde dengenin korunması adına Türkiye'nin adaya asker sevk etmek zorunda olduğunu net bir biçimde ilettiği aktararak basının kararlı dış politika söylemi sürdürülmüştür. Gazetenin ilk sayfasında küresel aktörlerin pozisyonları rasyonel bir şemada incelenmeye devam etmiştir. NATO'nun “Darbeci

---

<sup>5</sup> Milliyet, 16.07.1974

<sup>6</sup> Milliyet, 17.07.1974

subaylar çıkmalı, Makarios devletin başına geçmeli” şeklindeki sert çıkışı, Moskova’nın TASS Ajansı vasıtasıyla ilettiği **“Yunan subayları Kıbrıs’ı boşaltmalıdır”** talebi ve Kissinger’in **“Kıbrıs’ın bağımsızlığı için teminat verdik”** mesajı sayfada geniş yer bulmuştur. Sayfanın en sarsıcı ve psikolojik kırılma yaratan haberi ise Bayrak Radyosu’nun yayınına dayandırılan **“Aramızdaki İş Hallettik, Şimdi Sıra Türklere Geldi”** manşet altı başlığı olmuştur. Girne Vali Yardımcısı’nın bu kan donduran ifadesini ve Rumların Türk köylerinde ruhsatlı tüfekleri toplamaya başladığına dair istihbaratı okuyucusuna sunan Milliyet, sol sütundaki **“Durum”** analizinde ise 1960 Garanti Antlaşması uyarınca İngiltere ortaklığına yanaşmasa bile Türkiye’nin tek başına müdahale hakkının hukuken ve ahlaken tamamen doğduğunu kamuoyuna ilan etmiştir.<sup>7</sup>

Londra’daki ittifak arayışlarının tıkanması ve askeri müdahale ihtimalinin kaçınılmaz bir gerçekliğe dönüşmesiyle birlikte, 19 Temmuz 1974 Cuma tarihli Milliyet Gazetesi’nde diplomatik ve eylemsel ton en üst perdeden okuyucuya aktarılmıştır. Gazete, Başbakan Ecevit’in ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Joseph Sisco ile yaptığı kritik görüşmelere atıfla, **“Ecevit: ‘Çözüm İçin Zaman Çok Dardır’** şeklindeki tarihi ve uyarıcı haykırışı devasa puntolarla manşete taşımıştır. Yunanistan’ın adaya durmadan askeri takviye göndererek işgali kalıcılaştırmaya çalıştığını ve vakit faktörünün kritik olduğunu vurgulayan gazete, sol üst köşede **“Darbeden İlk Fotoğraf”** ibaresiyle Lefkoşa sokaklarında ve bölgenin önemli noktalarından Hilton Otelin önünde nöbet tutan cuntacıların tanklarına yer vererek adadaki sıcak tehdidi kayıt altına almıştır. Sahanın nabzını tutan Akay Cemal’in Lefkoşa’dan geçtiği **“Yeşil hatta gerginlik var, Mücahitler de alârmda...”** başlığıyla Türk kesimindeki susuzluk, sıkıntılar ve düşen mermilerle yaralanan Kıbrıs Türkleri aktarılmıştır. Hemen yanındaki **“4 Günde Binden Fazla İnsan Tutuklandı”** haberi ise adadaki solcu Rumların ve muhaliflerin uğradığı baskıyı gözler önüne sermiştir. Ankara’daki devlet hareketliliğini **“TBMM Gizli Oturum Yaptı”** başlığıyla duyuran Milliyet, Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan’ın dünkü toplantıda Meclis’e sadece bilgi sunduğunu aktarmış ve hemen altında ise **“Ecevit, Amerika’ nın Arabuluculuğunu Reddetti”** ifadesiyle Türkiye’nin İngiltere ile iki garantör devlet olarak doğrudan yürütmediği hiçbir formülü kabul etmeyeceğini netleştirmiştir. Darbeci lider yeni Cumhurbaşkanı Sampson’un **“Türkiye’nin müdahalesine hiç bir sebep yoktur”** şeklindeki ciddiyetten uzak beyanlarına ve Makarios’un Londra’dan yükselen **“İngiltere bize garanti verdi.”** iddialarına da yer veren gazete, sol sütundaki **“Durum”** analizinde ise adadaki anayasal düzenin yıkılmasını görmezden gelen diğer devletlerin **“Aman askeri müdahale**

---

<sup>7</sup> Milliyet, 18.07.1974

**olmasın.”** telkinlerine karşı Türkiye’nin ulusal çıkarlarını korumak adına tek başına harekete geçme iradesinin meşruiyetini gerçekçi bir dille tescil etmiştir. <sup>8</sup>

Sözün bittiği, diplomasinin tükendiği ve Türk devletinin nihai kararını eyleme döktüğü o tarihi eşikte, 20 Temmuz 1974 Cumartesi tarihli Milliyet Gazetesi, Türk deniz kuvvetlerinin Akdeniz’e açılışını **“Çıkartma Gemilerimiz Akdeniz’e Açıldı”** şeklindeki devasa ve sarsıcı manşetiyle tüm ülkeye ilan etmiştir. Hükümet Sözcüsü Orhan Birgit’in Türkiye’nin barışçı yolları sonuna kadar denediğine ancak her türlü tedbirin alındığına dair açıklamalarına yer veren gazete, hemen altında **“Ecevit - Sıcco Görüşmesi Sabaha Karşı Başladı”** başlığıyla gece yarısı Ankara’da yaşanan nefes kesen diplomatik süreç ve ABD’nin Atina’dan getirdiği tekliflerin reddedildiğini aktarmıştır. Bakanlar Kurulu’nun savaş için tam yetki istediğini ve TBMM’nin olağanüstü toplanacağını belirten gazete, uluslararası meşruiyet zeminini güçlendirmek adına NATO’da Yunanistan’ın adadaki subaylarını değiştirme teklifinin Türkiye tarafından reddedildiğini ve Birleşmiş Milletler nezdinde darbecilerin temsil edilmesinin önüne geçildiğini vurgulamıştır. Sayfanın en kritik propaganda ve meşruiyet ayaklarından birini ise Kıbrıs Türk Toplumu Lideri Rauf Denktaş’ın Akay Cemal aracılığıyla ulaştırdığı **“Denktaş: ‘Türkiye müdahale etmeli’ ve ‘Bütün umudum Ankara’nın buraya gelmesidir!’** şeklindeki tarihi haykırışı oluşturmuştur. Milliyet’in entelektüel duruşunun simgesi olan sol sütundaki “Durum” analizi ise **“Bu Yazının Altını Biz De İmzalarız”** başlığıyla sunulmuş ve zayıf Kıbrıs bunalımlarının geride kaldığı, Türkiye’nin adadaki Türk varlığını korumak adına antlaşmalardan doğan askeri müdahale hakkının artık kaçınılmaz ve hukuken sarsılmaz bir zorunluluk olduğu ilan edilerek iç kamuoyundaki toplumsal konsolidasyon ve milli mutabakat algısı zirveye taşınmıştır.<sup>9</sup>

Cumartesi günü başlayan askeri müdahalenin ilk somut neticelerinin alındığı 21 Temmuz 1974 Pazar tarihli Milliyet Gazetesi, sahadaki mutlak askeri üstünlüğü **“Kıbrıs, Türk Ordusu’nun Denetiminde”** şeklindeki devasa ve kararlı manşetiyle tüm ülkeye ilan etmiştir. Gazete, harekâtın cephe detaylarını logonun hemen altında üç ana sütuna bölerek; deniz kuvvetlerinin 2 Rum hücumbotunu batırdığını, hava kuvvetlerinin Milli Muhafızların bütün karargâhlarını bombaladığını ve kara unsurlarının Girne bölgesini tamamen kontrol altına aldığını harita desteğiyle okuyucusuna sunmuştur. Başbakan Bülent Ecevit ile Genelkurmay Başkanı Orgeneral Semih Sancar’ın harekât merkezindeki tarihi kucaklaşma fotoğrafını merkeze alan nüshada, iç siyasetteki tam mutabakatın belgesi olarak **“Hükûmete genel savaş yetkisi**

---

<sup>8</sup> Milliyet, 19.07.1974

<sup>9</sup> Milliyet, 20.07.1974

**verildi”** üst başlığı ve TBMM’deki kararın ittifakla alındığı bilgisi paylaşılmıştır. Uluslararası cephedeki yankıları da titizlikle sayfa sağında toplayan Milliyet, **“Yunanistan’da Seferberlik İlan Edildi”** ve Atina’nın Türkiye’yi protesto ettiği haberlerini aktarırken, Lefkoşa’nın ünlü oteli Ledra Palas’ın Türk askerinin eline geçtiğini duyurmuştur. Gazetenin simgesi olan sol sütundaki “Durum” köşesi ise **“ÇEKİRGE ÜÇÜNCÜ KEZ SIÇRAYAMADI...”** başlığıyla kaleme alınmış ve Türkiye’nin 1963 ve 1967 krizlerinde diplomatik baskılarla durdurulduğu ancak bu kez atılan kararlı adımla adadaki ENOSİS rüyasının ve cuntanın tamamen çökertilmiş olduğu gurur verici bir dille tescil edilerek iç kamuoyundaki milli şuur pekiştirilmiştir.<sup>10</sup>

Sahadaki askeri üstünlüğün tescillenmesiyle birlikte krizin küresel diplomasi masasına taşındığı 22 Temmuz 1974 Pazartesi tarihli Milliyet Gazetesi, manşet logosunun üzerini tamamen kaplayan **“Kıbrıs Çıkartmasından İlk Resimler”** üst başlığı ve **“Çıkartma gemilerimiz Girne Koyu’nda”** görsel belgesiyle raflarda yerini almıştır. Askeri zaferin sıcaklığını Mete Akyol’un tarihi röportaj duyurusuyla halka aktaran gazete, ana manşetinde ise diplomatik baskıların ulaştığı boyutu göstermek adına **“ATEŞ-KESİ” Sağlamak Ve Türk-Yunan Savaşını Önlemek İçin Çabalar Yoğunlaştı**” devasa başlığını kullanmıştır. Kissinger’ın Ecevit ve Yunan başbakanıyla yaptığı yoğun telefon trafiğine ve Nixon’un özel mesajlarına yer veren gazete, hemen yanında Türk Silahlı Kuvvetleri’nin adadaki kararlılığını simgeleyen **“KIBRIS’A ÇIKARTMA YAPMAK İSTEYEN YUNAN GEMİLERİ GERİ ÇEVİRİLDİ”** haberini manşet arkası yapmıştır. Sayfanın merkezindeki **“KIBRIS’TA ASKERİ DURUM”** panosunda Girne’nin işgal edildiği, Lefkoşa yolunun kontrol altına alındığı müjdelenirken, harekâtın simge isimlerinden Albay İbrahim Karaoğlu’nun Girne’de şehit düştüğü bilgisi ilk kez bu nüshada halka duyurulmuştur. Atina’nın **“Türkiye 48 saatte çıkmazsa savaş ilan edeceğiz”** şeklindeki blöflerini ve İzmir’deki hava taarruzu karartma uyarılarını da sütunlarına taşıyan Milliyet, sol alttaki “Durum” köşesini ise **“BARIŞ KAN ve KİNLE”** başlığıyla sunmuş ve batı dünyasının ikiye bölünmüş diplomasi sürecini eleştirerek, kazanılan askeri üstünlüğün ardından masada Türk varlığından ve Türk hakkından asla taviz verilmemesi gerektiğini bir kez daha tescil etmiştir.<sup>11</sup>

#### **Ateşkes ve Cenevre Görüşmeleri (23 Temmuz - 13 Ağustos 1974)**

Silahların sustuğu ve diplomatik sürecin resmen başladığı 23 Temmuz 1974 Salı tarihli Milliyet Gazetesi, en üst perdeden **“ATEŞ, DÜN SAAT 17’DE KESİLDİ”** manşetiyle çıkmış ve hemen

---

<sup>10</sup> Milliyet, 21.07.1974

<sup>11</sup> Milliyet, 22.07.1974

altında Başbakan Bülent Ecevit'in Türk devletinin adadaki sarsılmaz iradesini simgeleyen **“ECEVİT: ‘ARTIK KİMSE KIBRIS’TA TÜRK’ÜN HAKKINA DOKUNAMAZ”** şeklindeki tarihi deklarasyonunu devasa puntolarla ön plana taşımıştır. Ecevit'in, yabancı gazetecilerin adadan çekilme ihtimaline yönelik sorusuna verdiği **“Bunu kimse düşünemez.”** şeklindeki tavizsiz yanıtını aktaran gazete, sayfa merkezinde deniz piyade birliklerinin Girne sahilindeki köprübaşını emniyete alarak iç bölgelere doğru ilerleyişini gösteren tarihi bir cephe fotoğrafına yer vermiş ve hemen altında **“Ada’ya silâh getiren Yunan uçaklarını jetlerimiz tahrip etti”** haberiyle TSK'nın sahadaki operasyonel üstünlüğünü tescillemiştir. Krizin bundan sonraki rotasını **“ATEŞ-KES’İN ŞARTLARI CENEVRE’DE ELE ALINACAK”** başlığıyla duyuran Milliyet, bir yandan Washington kaynaklı **“ABD YETKİLİLERİ: ‘ÇIKARTMA KONUSUNDA CIA FECİ YANILDI”** itirafını sütunlarına taşıırken, diğer yandan Atina’da askeri cuntanın çatırdamasına yol açan darbe söylentilerini yakından takip etmiştir. Gazetenin entelektüel çizgisine yön veren sol alttaki “Durum” köşesi ise **“ZAMANINDA KESİLEN ATEŞ”** başlığıyla kaleme alınmıştır.

İlan edilen ateşkesin bir geri adım ya da zaafiyet değil, adada Türk toplumunun güvenliğini ve haklarını hukuki teminat altına alan stratejik bir hamle olduğu tescil edilerek iç kamuoyundaki “Milli Mutabakat” algısı askeri zaferin ardından diplomatik bir meşruiyet söylemiyle pekiştirilmiştir.

Ateşkesin ardından Kıbrıs krizinin masaya taşındığı 25-30 Temmuz 1974 tarihleri arasındaki süreç, Milliyet Gazetesi'nin manşetlerinde sahadaki askeri kazanımların masa başında korunması adına tam bir diplomatik ve psikolojik savaş söylemine dönüşmüştür. Kronolojinin ilk durağı olan 25 Temmuz nüshasında, Atina’da cuntanın devrilip Karamanlis’in yeni hükümeti kurması Milliyet karikatüristi ünlü Bedri Koraman’ın **“Gel kardeşim... Elini ver bana! - DEMOKRASİ”** karikatürüyle ve Ecevit’in **“Kutlama mesajı Karamanlis’i duyulandırdı”** başlığıyla yumuşak bir dille verilmiştir. Bu duruma eş zamanlı olarak TCG Kocatepe gemimizin kaybının açıklanması ve Lefkoşa Havaalanı’nın Türk birliğine devri gibi sıcak olaylar sayfayı dolduran diğer gelişmelerdendir. 26 Temmuz Cumartesi günü Mehmet Ali Birand’ın Cenevre’den bildirdiği **“GÜNEŞ: ‘TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNİ KIBRIS’TAN ÇEKMEYİZ”** manşeti ve Ecevit’in “Türk-Yunan işbirliği şimdi kurtuluş savaşı sonrası kadar zorunludur.” deklarasyonu, hükümetin tavizsiz dış politika duruşunu göstermektedir. 27 Temmuz’da Rum lider Klerides’in **“Türklere karşı topyekûn savaş ilan ederiz.”** tehditlerine karşı Milliyet, **“TÜRKİYE KIBRIS’TA FEDERASYON İSTEDİ”** ve Turan Güneş’in **“Ateş-kes, belli haklarımızı kullanmamamız manasına gelmez”** restiyle karşılık bulmuştur.

28 Temmuz Pazar günü ise Cenevre Konferansı'ndaki çıkmazı masadaki Türk ve Yunan diplomatları bir masada gösteren çarpıcı bir karikatürle veren gazete, alt başlıkta **“YUNANİSTAN ISRARLARINDAN VAZGEÇTİ, KONFERANS KURTULDU”** müjdesini taşıırken, sayfa içlerinde Rumların Türk esirleri öldürdüğüne dair vahşet haberlerini ekleyerek kamuoyundaki milli teyakkuzu diri tutmuştur. Müzakerelerin sabaha kadar sürdüğü 29 Temmuz'da Ecevit'in **“İsteklerimiz kabul edilmezse anlaşma olmaz”** resti manşetlenirken, 30 Temmuz Salı günü İngiliz Bakan Callaghan'ın tarihi **“YA ANLAŞIN YA DAĞILALIM”** ultimatomu ve Ecevit'in **“BİRLİĞİMİZİ KIBRIS'TAN ÇEKMEYECEĞİZ”** vurgusu konferansın tıkanma noktasına geldiğini göstermektedir. Bu altı günlük süreçte Milliyet'in dikkat çeken en büyük propaganda başarısı ise cephe gerisindeki halkı sürece dahil eden ve her nüshanın tepesinde **“Eczacıbaşı 1 Milyon Bağışladı”, “6. Gün 5 Milyonu Aştık”** gibi başlıklarla duyurulan **“Milliyet Bağış Kampanyası”** olmuştur. Gazete bu sayede ordu-millet bütünleşmesini ve kamuoyundaki sarsılmaz milli yardımlaşmayı doğrudan somut bir eyleme dönüştürmüştür.<sup>12</sup>

Ağustos 1974'ün ilk yarısı, Milliyet Gazetesi'nin manşetlerinde sahadaki ateşkes ihlallerinin, uluslararası aktörlerin baskılarının ve İkinci Cenevre Konferansı'na giden süreçteki gerilimin tırmandığı bir kronolojik tarihi yansıtmaktadır. 1 Ağustos nüshasında Ecevit'in **“HAKLARIMIZ CENEVRE'DE RESMEN TESCİL EDİLDİ”** manşetiyle diplomatik bir başarı sunulurken, sayfanın merkezinde yer alan **“Hasta Rum Bebeğini Hüseyin Onbaşı Taşdı”** haberi ve İngiliz basınına dayandırılan **“Barış adamı savaşa gidiyor”** görselleri, Türk askeri müdahalesinin insani boyutunu ön plana çıkaran meşruiyet odaklı bir propaganda dili kurmuştur. Ancak ilerleyen günlerde bu insani iklim, Rumların Türk köylerini kuşatmaya devam etmesiyle sertleşmiştir. Nitekim 5 Ağustos günü çıkartma bölgesine **“Karaoğlan Plajı”**<sup>13</sup> adının verilmesiyle milli hafıza oluşturulurken, 6 Ağustos'ta Turan Güneş'in **“Anlaşmayı asıl Rumlar uygulamıyor”** resti ve Ecevit'in **“Ordumuz mucizeler yarattı”**

<sup>12</sup> Milliyet, 25.07.1974, 26.07.1974, 27.07.1974, 28.07.1974, 29.07.1974, 30.07.1974.

<sup>13</sup> Kıbrıs'taki çıkarma bölgesine “Karaoğlan Plajı” adının verilmesi, sahadaki askeri hafızayı netleştirmenin yanı sıra dönemin siyasi propaganda iklimiyle de yakından ilişkilidir. Nitekim 1973 genel seçimleri sürecinde Şahsenem Bacı'nın dilinden doğan ve Türk siyasi tarihinin en güçlü lider mitlerinden birine dönüşen Bülent Ecevit'in “Karaoğlan” imajı, 1974 askeri müdahalesinin getirdiği muazzam ulusal başarıyla pekişmiştir. Adadaki bu coğrafi adlandırma, askeri kahramanlık (Albay İbrahim Karaoğlan) ile cephe gerisindeki siyasi lider figürünün (Bülent Ecevit) halk desteğiyle ve kitle iletişim araçlarında nasıl eş zamanlı bir propaganda mitine dönüştüğünü göstermesi bakımından sembolik bir öneme sahiptir. Detaylı bir imaj analizi ve propaganda teknikleri incelemesi için bkz:

Anıl Cabı, “1973 VE 1977 GENEL SEÇİMLERİNDE CUMHURİYET HALK PARTİSİ'NİN SEÇİM PROPAGANDASI: SÖYLEM VE KAMPANYA STRATEJİLERİ”, (Yayınlanmamış Lisans Tezi, Ankara, 2026).

çıkışı basındaki kararlılığı göstermiştir. 7 Ağustos tarihli nüshada, İngiliz medyasının Türk tarafına yönelik karalama kampanyalarına karşı Avrupa basını **“DÜNYA BASININDA: BARBARIANS (BARBARLAR)”** başlığıyla deşifre edilmiş ve basının ulusal çıkarları savunma refleksi ön plana çıkarılmıştır. 8 Ağustos’ta İkinci Cenevre Konferansı başlarken Milliyet, **“TÜRK TEZİ SAPTANDI: İKİ AYRI YÖNETİM”** başlığı ile ayrı bir Türk federasyonu talebini net bir dille ortaya konmuştur. Bu süreçte küresel bir kırılma olarak Watergate Skandalı nedeniyle yaşanan **“NIXON İSTİFA ETTİ”** ve **“FORD, ABD’NİN 38’NCİ BAŞKANI OLDU”** gelişmeleri 9-10 Ağustos tarihlerinde gazetenin ana gündemini sarsarken, eş zamanlı olarak Cenevre’deki müzakerelerin tıkanması ve İngiltere’nin adadaki üslerinden sömürge askerleri olan **“Gurka”** taburunu şehre indirmesi basındaki askeri alarmı yeniden tetiklemiştir. Konferansın son günlerine girilirken 11 Ağustos’ta Turan Güneş’in **“AKİBET BUGÜN BELLİ OLACAK”** ve 12 Ağustos’ta **“TÜRK REHİNE ve KÖYLERİ SERBEST BIRAKILIYOR”** başlıklarıyla sunulan diplomatik oyalamalar, nihayet 13 Ağustos Salı günü sabrın tükenmesiyle son bulmuştur. Milliyet, İkinci Harekâtın hemen öncesindeki bu son nüshada **“YUNANİSTAN’A SON BİR SÜRE VERDİK”** ve Ecevit’in **“Bu akşamdan daha fazla beklemeyeceğiz”** tarihi uyarısını manşet yaparak, diplomasinin resmen iflas ettiğini ve okuyucuya ikinci bir askeri müdahalenin kaçınılmaz bir ulusal zorunluluk olduğunu ilan etmiştir.<sup>14</sup>

### **İkinci Harekât ve Kesin Sonuç (14 - 18 Ağustos 1974)**

Cenevre Konferansı’nın Rum ve İngiliz taraflarının oyalama taktikleriyle tamamen tıkanması ve Ankara’nın sabrının tükenmesi, 14 Ağustos 1974 Çarşamba tarihli Milliyet Gazetesi’nin manşetlerine tam bir sinir harbi olarak yansımıştır. Gazete, baskıya girildiği saat 03.00’te Cenevre’deki görüşmelerin halen sürdüğünü belirterek **“Cenevre’de TÜRKİYE CEVAP BEKLİYOR: EVET Mİ?.. HAYIR MI?”** devasa manşetiyle bayilere ulaşmıştır. Ankara’da kabine ve üst düzey komutanların sabaha kadar olağanüstü toplandığını aktaran gazete, sol sütundaki Bedri Koraman’ın çizdiği karikatürde Atina delegasyonunun ve beş büyük devletin Türkiye’ye baskı yapma çabalarını eleştirmiştir. Sorumluluğu tamamen uzlaşmaz taraflara yıkan bir meşruiyet söylemi kuran Milliyet, “Larnaka’dan Çekilen Rumlar Evlere Bubi Tuzakları Koyuyor” şeklindeki istihbarat haberleriyle ve adadaki Barış Gücü’nün yüksek

---

<sup>14</sup> Milliyet, 01.08.1974, 02.08.1974, 03.08.1974, 04.08.1974, 05.08.1974, 06.08.1974, 07.08.1974, 08.08.1974, 09.08.1974, 10.08.1974, 11.08.1974, 12.08.1974, 13.08.1974.

alarmına geçtiği bildirimiyle, ikinci askeri müdahalenin ve meşhur “Ayşe Tatile Çıksın”<sup>15</sup> parolasının devreye girdiğini bütün altyapısıyla kamuoyuna sunmuştur.<sup>16</sup>

Diplomasinin resmen iflas etmesiyle birlikte TSK’nın “**Atilla Hattı**”nı<sup>17</sup> çizmek üzere harekete geçtiği sıcak saatlerin ardından, 15 Ağustos Perşembe tarihli Milliyet Gazetesi net şekilde askeri zafer ve kararlılık odaklı bir dille basılmıştır. Muhabir Güngör Gönültaş’ın Mehmetçikle omuz omuza izlediği cephe detaylarını aktaran gazete, “**LEFKOŞA SARILDI, MAGOSA’ya VARILDI**” manşetiyle sahadaki hızlı ilerleyişi tüm ülkeye müjdelemiştir. Sayfanın merkezindeki harekât haritasında Magosa’ya yürüyen birliklerin Larnaka-Magosa yolunu nasıl kestiği şematik olarak gösterilirken, “**Tahrip edilen Rum konvoyu**” haberleriyle TSK’nın ezici hava ve kara üstünlüğü kaydedilmiştir. Sol sütundaki “Durum” köşesinde ise Batı dünyasının ikiyüzlü barış çağrılarına karşı bu ikinci müdahalenin, adadaki Türklerin can güvenliğini mutlak olarak sağlamak adına devlet için kaçınılmaz bir zorunluluk olduğu söylemi başarıyla okuyucuya aktarılmıştır.<sup>18</sup>

Harekâtın üçüncü gününde Türk Silahlı Kuvvetleri’nin adanın kuzeyinde tam kontrolü sağlamak üzere olduğu anları belgeleyen 16 Ağustos Cuma tarihli Milliyet Gazetesi, görsel ve habersel olarak tam bir gövde gösterisi niteliğindedir. Gazete logosunun hemen altında yer alan görkemli askeri intikal fotoğrafıyla birlikte “**MAGOSA’ya GİRDİK, LEFKE’ye YÜRÜYÜRÜZ**” ve “**Kıbrıs’ın Kuzey sahili tamamen kontrolümüzde**” manşetleri atılmıştır. Esir alınan EOKA üyeleri ve yaralı Türklerin fotoğraflarına geniş yer ayıran gazete, Karamanlis ve Yunan hükümetinin uluslararası kamuoyunda içine düştüğü aciziyeti ve yalnızlığı ön plana çıkarmıştır. Ayrıca sağ altta yer alan cephe gerisindeki toplumsal kenetlenme haberleri ve sol sütundaki İngiliz hakimliğine yönelik sert eleştiriler, basın sahadaki askeri zaferi masa

---

<sup>15</sup> Birinci Kıbrıs Barış Harekâtının ardından ilan edilen ateşkes sürecinde, adadaki Türklerin güvenliğini teminat altına almak adına Cenevre’de yürütülen diplomatik müzakereler tıkanma noktasına gelmiştir. Dönemin Dışişleri Bakanı Turan Güneş, İngiltere ve Yunanistan’ın oyalama taktiklerine karşı Ankara’daki Başbakan Bülent Ecevit ile gizli bir parola belirlemiştir. Eğer Cenevre’den bir sonuç çıkmaz ve ikinci askeri müdahale kaçınılmaz hale gelirse, Güneş Ankara’ya telefon ederek kızı Ayşe Güneş’in (Ayşe Güneş Ayata) adından mülhem bu parolayı fıslıdayacaktır. 13 Ağustos gecesi müzakerelerin kesin olarak çökmesi üzerine Turan Güneş’in Ankara’yı arayarak “Ayşe tatile çıksın, biz buradan hareket ediyoruz” şifresini iletmesiyle, 14 Ağustos şafağında İkinci Barış Harekâtı resmen başlatılmıştır.

<sup>16</sup> Milliyet, 14.08.1974

<sup>17</sup> İkinci Barış Harekâtı neticesinde Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından kontrol altına alınan ve adayı kuzey ile güney olmak üzere iki coğrafi/siyasi bölgeye ayıran askeri sınır çizgisidir. İsmi Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki harekât planının kod adı olan “Atilla Planı”ndan alan bu hat; batıda Yeşilirmak (Limnitis), merkezde Lefkoşa ve doğuda Mağusa’yı (Famagusta) kapsayacak şekilde adanın yaklaşık %37’lik kuzey kesimini çevrelemektedir. Atilla Hattı, sadece askeri bir cephe sınırı olmakla kalmamış, aynı zamanda Kıbrıs’ta Türk tarafının Cenevre’de sunduğu “coğrafi temele dayalı iki rejimli federasyon” tezinin sahadaki fiili ve geri dönülemez sınırını oluşturmuştur.

<sup>18</sup> Milliyet, 15.08.1974

başındaki diplomatik bağımsızlık söylemiyle nasıl doğrudan desteklediğini de ortaya koymaktadır.<sup>19</sup> İkinci Barış Harekâtının askeri strateji açısından hedeflenen sınırlara ulaşmasıyla birlikte, 17 Ağustos Cumartesi tarihli Milliyet Gazetesi tarihi bir kapanış nüshasıyla çıkmıştır. Siperdeki Türk piyadelerinin savaş hattı fotoğrafı eşliğinde devasa puntolarla “ATEŞ KESİLDİ” manşetini atan gazete, üst başlıkta “**“3 Gün Savaşı” başarıyla bitti...”** ifadesini kullanarak TSK’nın yıldırım harekâtı başarısını taçlandırmıştır. Harekâtın son gününde Lefke ve Omorfo’nun alındığı, Rum lider Klerides ve bakanlarının Lefkoşa’dan kaçtığı müjdelennmiştir. Başbakan Ecevit’in Birleşmiş Milletler’in ateşkes çağrısına uyulduğunu duyuran açıklamalara da geniş yer verilmiştir. Milliyet, sahadaki askeri ilerlemenin artık geri dönülemez bir siyasi gerçeklik olduğunu da onurlu ve gururlu bir dille okuruna sunmuştur.<sup>20</sup>

Askeri harekâtın fiilen durmasının ardından çizilen yeni sınırları ve adadaki kalıcı Türk varlığını sembolize eden 18 Ağustos Pazar tarihli Milliyet Gazetesi ise adeta bir zafer anıtı gibi kurgulanmıştır. Selahattin Gökhan’ın cepheden aktardığı tam sayfa renkli tank ve uçaksavar mevzi fotoğraflarıyla okuyucuyla buluşan gazete, “**ATEŞKES’ten SONRA: MEHMETÇİK BARIŞI SİLAH BAŞINDA BEKLİYOR...**” manşetini taşımıştır. Bu ifade ve arkasındaki Türk bayraklı görsel kompozisyon, basının başından beri inşa ettiği propaganda dilinin nihai noktasıdır. Bu durum ordunun adaya savaş değil, silahların gölgesinde kalıcı bir barış ve adalet getirdiği algısını ortaya koymaktadır. Milliyet, çizilen bu son vizyonla iç kamuoyuna sarsılmaz bir güven aşılarken, kriz süresince devletin dış politika argümanlarının en güçlü ve nitelikli kitle iletişim taşıyıcısı olma misyonunu başarıyla tamamladığını deklare etmiştir.<sup>21</sup>

## SONUÇ

Bu çalışma, modern Kıbrıs tarihinin ve Türk dış politikasının en büyük jeopolitik kırılma noktalarından biri olan Temmuz-Ağustos 1974 askeri ve diplomatik sürecini, Türk basınının kriz yönetimindeki amiral gemisi kabul edilen Milliyet Gazetesi’nin manşetleri, görsel dili ve söylem stratejileri üzerinden mercek altına almıştır. 1974 yazında yaşananlar, sadece Akdeniz’in ortasındaki bir adada gerçekleşen askeri bir operasyon olarak kalmamış, temelleri Misak-ı Milli ile atılan, Anadolu’nun güvenliği ve Kıbrıs Türklerinin varlık mücadelesiyle birleşmiş topyekûn bir milli şahlanışın adıdır. İnceleme neticesinde açıkça görülmüştür ki; 1970’ler Türkiye’si’nin iç siyasette yaşadığı tüm keskin ideolojik kutuplaşmalara, ekonomik buhranlara ve koalisyon hükümetlerinin getirdiği kırılğan dengelere rağmen, Kıbrıs davası söz

---

<sup>19</sup> Milliyet, 16.08.1974

<sup>20</sup> Milliyet, 17.08.1974

<sup>21</sup> Milliyet, 18.08.1974

konusu olduğunda Türk medeniyeti ve devleti, siyasi sınırların ve parti amblemlerinin ötesinde sarsılmaz bir “Milli Mutabakat” kalesine dönüşmüştür. Genel Yayın Yönetmeni Abdi İpekçi’nin diplomatik profesyonel dili elden bırakmayan başyazıları ve usta muhabir kadrosunun cephe hatlarından canı pahasına aktardığı sıcak veriler, bu sarsılmaz kalenin en önemli kitle iletişim noktalarından birini oluşturmuştur. Milliyet, bir yandan iç kamuoyunu askeri müdahalenin uluslararası hukuk ve 1960 Garanti Antlaşmaları zeminindeki meşruiyetine ikna ederken, diğer yandan cephe gerisindeki toplumsal motivasyonu ve ordu-millet bütünleşmesini yürütülen devasa bağış kampanyalarıyla somut, organik bir eyleme dönüştürmüştür.

Kıbrıs davası, Türkiye Cumhuriyeti için hiçbir zaman konjonktürel bir dış politika hamlesi ya da coğrafi bir harita mücadelesi olmamıştır. Kıbrıs; Çanakkale’de, Sakarya’da ve Dumlupınar’da istiklalini kanıyla yazmış bir milletin, asırlardır sürgün ve esaret tehdidi altındaki kardeşlerine uzattığı bir anavatan elidir. EOKA terör örgütünün Enosis Planı doğrultusunda adayı Türklerden temizlemeyi amaçlayan kanlı saldırılarına karşı, yıllarca varoluş savaşı veren Mücahitlerin yalnız olmadığını, 20 Temmuz sabahı Girne semalarında beliren Türk paraşütleri ve Akdeniz’i yaran çıkarma gemileri, tüm dünyaya ilan etmiştir. Başbakan Bülent Ecevit’in **“Biz aslında savaş için değil, yalnız Türklere değil Rumlara da barış getirmek için adaya gidiyoruz”** şeklindeki insani mesajı, basın da en temel meşruiyet argümanı olmuştur. Türk basını, her nüshasında Albay İbrahim Karaoğlu gibi kahraman şehitlerin aziz hatırasını yücelterek ve sahadaki askeri başarıların sonuçlarını masa başında feda edilemeyeceğini savunarak, devletin tavizsiz iradesinin arkasındaki en büyük kamuoyu gücü haline gelmiştir.

Nihayetinde 14 Ağustos şafağında, diplomasinin ikiyüzlü labirentlerini yıkarak başlayan İkinci Barış Harekâtı ve çizilen **“Atilla Hattı”**, adadaki Türk varlığının ve egemenliğinin geri dönülemez bir tarihi tescili olmuştur. Milliyet Gazetesi’nin harekâtın bitiminde, siperdeki Türk tanklarının ve uçaksavarlarının arkasında dalgalanan ay-yıldızlı bayrağımızla birlikte attığı **“MEHMETÇİK BARIŞI SİLAH BAŞINDA BEKLİYOR...”** manşeti, aslında Türk milletin tarih boyunca süregelen barış idealinin sarsıcı bir özetidir. Bu söylem, Türk ordusunun adaya kan dökmek için değil, silahların gölgesinde adaleti, huzuru ve kalıcı bir barışı inşa etmek için ayak bastığının tüm dünyaya haykırışıdır.

Sonuç olarak; 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı sürecindeki Milliyet arşivi, kitle iletişim araçlarının sadece kuru birer haber aktarıcısı olmadığını, milli kriz dönemlerinde devletin bekasını, milletin şerefini ve askerin kahramanlığını koruyarak ulusal şifreleri inşa eden en stratejik iletişim mekanizması olduğunu ortaya koymaktadır. Türkiye Cumhuriyeti, Akdeniz’in kalbindeki bu

davada haksızlığa karşı eğilmeyen başını ve Kıbrıs Türklerinin canını çiğnetmeyen sarsılmaz iradesini basınının da tek ses olan çeliğe dönmüş diliyle tarih sayfalarına altın harflerle kazımıştır. 1974 Kıbrıs zaferi, anavatan ile yavru vatanın kaderinin ve kalbinin asla birbirinden ayıramayacağının, Mehmetçik ve Mücahit ruhunun ebediyen yaşayacağının en görkemli nişanesidir.

## KAYNAKLAR

Milliyet Halk Gazetesi